

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

7.9.2010

EP-PE_TC1-COD(2009)0128

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 7. septembril 2010. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2010 euromüntide autentimise ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise kohta
(EP-PE_TC1-COD(2009)0128)

PE 444.776

ET

ÜHINENUD MITMEKESISUSES

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 7. septembril 2010. aastal

**eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2010 euromüntide
autentimise ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 133,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 284, 25.11.2009, lk 6.

² Euroopa Parlamendi 7. septembri 2010. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu 28. juuni 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1338/2001 (milles sätestatakse euro võltsimise takistamiseks vajalikud meetmed)¹ kohaselt peavad krediitiasutused ja niivõrd kui nad tegelevad maksetega ka muud makseteenuse pakkujad ning kõik teised pangatähtede ja müntide käsitlemisel ja jaotamisel osalevad asutused tagama nende euro pangatähtede ja müntide ehtsuse, mis nad on saanud ja mida nad kavatsevad ringlusesse tagasi saata, ning hoolitsema võltsingute avastamise eest.
- (2) Komisjoni 27. mai 2005. aasta soovitusega (euromüntide autentimise ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise kohta)² nähakse ette euromüntide autentimise ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise soovituslikud tavad. Müntide autentimise kohustusliku ühise raamistiku puudumise tulemuseks on liikmesriikide erinevad tavad, mistõttu ei ole võimalik tagada ühisraha ühtset kaitset kogu euroalal.
- (3) Et tagada kogu euroalal euromüntide tõhus ja ühtne autentimine, on vaja kehtestada siduvad eeskirjad ringluses olevate euromüntide ühiste autentimismeetmete ja nende meetmete kontrollimise rakendamiseks riiklike asutuste poolt.

¹ EÜT L 181, 4.7.2001, lk 6.

² ELT L 184, 15.7.2005, lk 60.

- (4) Autentimise käigus tuleks teha kindlaks ka ringlusse kõlbmatud ehtsad euromündid. Kui sellised mündid jäävad ringlusse, on neid eelkõige müntkäitavates automaatides raskem kasutada ja kasutajatel võib tekkida kahtlusi nende müntide autentsuses. Seega tuleks ringlusse kõlbmatud mündid ringlusest kõrvaldada. Seetõttu on vaja liikmesriikide jaoks siduvaid ühiseid eeskirju ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise ja hüvitamise kohta.
- (5) Autentimismeetmete rakendamise koordineerimiseks peaks nõuded müntide autentimise katsetele ja vastavad koolitusnõuded ning ringlusse kõlbmatute euromüntide kontrollimise spetsifikaadid ning teised praktilised rakendussätted edaspidi määrama kindlaks komisjoni 29. oktoobri 2004. aasta otsusega 2005/37/EÜ¹ asutatud Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskus, kes teeb seda pärast konsulteerimist kõnealuses otsuses osutatud võltsitud müntide ekspertgrupiga.
- (6) Et võimaldada praeguste eeskirjade ja tavade süsteemi järk-järgulist kohandamist käesoleva määruse sätetega, peaks liikmesriikidel 31. detsembril 2014 lõppeva üleminekuperioodi jooksul olema võimalik kehtestada erandeid seoses euromüntide autentimisel kasutatavate mündikäsitusmasinate tüüpidega ja igal aastal kontrollitavate masinate arvuga.

¹ ELT L 19, 21.1.2005, lk 73.

- (7) Kõik ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemisega tegelevad riiklikud asutused peaksid vastavalt käesolevale määrusele saama nõuda käitlustasu, et katta selle protsessi käigus tekkivad kulud. Käitlustasu ei tuleks kohaldada väikestes kogustes üleantavate ringlusse kõlbmatute euromüntide suhtes. Liikmesriigid peaksid saama vabastada käitlustasust need isikud, kes teevad asutustega tihedat koostööd võltsitud või ringlusse kõlbmatute euromüntide ringlusest kõrvaldamiseks. Liikmesriigid peaksid saama võtta vastu kotte või kaste, mis sisaldavad nii võltsitud kui ka ringlusse kõlbmatuid münte, ilma selle eest lisatasu nõudmata, kui see vastab avalikule huvile.
- (8) Rikkumiste eest kohaldatavate karistuste kehtestamine peaks kuuluma liikmesriikide pädevusse, et saavutada kogu euroalal võrdväärne euromüntide autentimine ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemine.
- (9) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt euromüntide tõhusat ja ühtset autentimist kogu euroalal, ei suuda liikmesriigid siseriiklike tavade erinevuste tõttu piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Sisu ja mõisted

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega nähakse ette euromüntide autentimise ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemise meetmed.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „euromüntide autentimine” – euromüntide autentsuse ja ringlusse kõlblikkuse kontrollimine;
- b) „ringlusse kõlbmatud euromündid” – ehtsad euromündid, mis on eemaldatud autentimise käigus või mille välimust on oluliselt muudetud;

- c) „määratud riiklik asutus” – siseriiklik mündianalüüsikeskus või asjaomase liikmesriigi määratud muu asutus;
- d) „asutused” – määruse (EÜ) nr 1338/2001 artikli 6 lõike 1 esimeses lõigus osutatud asutused, v.a asutused, millele on osutatud selle lõike kolmandas taandes;
- e) „võltsitud müntide ekspertgrupp” – eksperdid, kellele on osutatud komisjoni otsuses 2005/37/EÜ.

II peatükk

Euromüntide autentimine

Artikkel 3

Euromüntide autentimine

1. Asutused tagavad, et autenditakse kõik euromündid, mille nad on saanud ja mille nad kavatsevad ringlusesse tagasi saata. Nad täidavad kõnealust kohustust, kasutades:
 - a) mündikäsitusmasinaid, mis on kantud artikli 5 lõikes 2 osutatud mündikäsitusmasinate nimekirja, või
 - b) töötajaid, keda on koolitatud vastavalt liikmesriikide kindlaksmääratud korrale.

2. Pärast autentimist antakse kõik arvatavalt võltsitud mündid ja ringlusse kõlbmatud euromündid üle määratud riiklikule asutusele.
3. Määratud riiklikule asutusele määruse (EÜ) nr 1338/2001 artikli 6 kohaselt üle antud võltsitud euromüntide eest ei maksta käitus- ega muud tasu. Ringlusse kõlbmatute euromüntide suhtes kohaldatakse käesoleva määruse III peatükki.

Artikkel 4

Nõuded katsetele ja mündikäsitusmasinad

1. Artikli 3 lõike 1 punkti a rakendamisel kasutavad asutused ainult seda tüüpi mündikäsitusmasinaid, mis on edukalt läbinud määratud riikliku asutuse või Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskuse läbiviidud tuvastamiskatse ja mis olid nende ostmise ajal loetletud artikli 5 lõikes 2 osutatud veebilehel. Asutused tagavad kõnealuste masinate korrapärase seadistamise, et säilitada nende tuvastamisvõime, võttes arvesse artikli 5 lõikes 2 osutatud nimekirja tehtud muudatusi. Tuvastamiskatse eesmärk on tagada, et mündikäsitusmasin suudab eemaldada teadaolevad võltsitud euromünditüübid ja protsessi käigus ka ringlusse kõlbmatud euromündid, samuti kõik muud müntidega sarnanevad esemed, mis ei vasta ehtsa euromündi spetsifikatsioonile.

2. Liikmesriigid võivad 31. detsembril 2014 lõppevaks üleminekuperioodiks kehtestada konkreetseid erandeid lõike 1 esimesest lausest mündikäsitusmasinatele, mis olid kasutusel ...^{*} ja millega on võimalik tuvastada võltsitud euromünte, ringlusse kõlbmatuid euromünte ja kõiki muid müntidega sarnanevad esemeid, mis ei vasta ehtsate euromüntide spetsifikatsioonidele, isegi kui need masinad ei kuulu artikli 5 lõikes 2 osutatud nimekirja. Sellised erandid tehakse pärast konsulteerimist võltsitud müntide ekspertgrupiga.

^{*} Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

Artikkel 5

Mündikäsitusmasinate seadistamine

1. Et mündikäsitusmasinate tootjatel oleks spetsifikatsioonid, mis on vajalikud masinate seadistamiseks selliselt, et nende abil oleks võimalik avastada võltsitud euromünte, võib artikli 4 kohaseid katseid teha määratud riikliku asutuse, Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskuse või kahepoolse kokkuleppe alusel ka tootja ruumides.

Pärast mündikäsitusmasina edukat katsetamist väljastatakse masina tootjale tuvastamiskatse koondaruanne ja selle koopia saadetakse Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskusele.

2. Komisjon avaldab oma veebilehel kõikide selliste mündikäsitusmasinate koondnimekirja, mille kohta on saadud või Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskuse poolt koostatud heakskiitev ja kehtiv tuvastamiskatse koondaruanne.

Artikkel 6

Liikmesriigi korraldatavad kontrollid

1. Liikmesriigid võtavad kasutusele käesolevas artiklis sätestatud kontrollid.
2. Liikmesriigid korraldavad igal aastal asutustes kohapealseid kontrolle, et teha tuvastamiskatse abil kindlaks, kas valikrühma kuuluvad kasutatavad mündikäsitusmasinad toimivad nõuetekohaselt. Kui kõnealuste asutuste töötajad peavad ringlusse tagasi saadetavate euromüntide ehtsust kontrollima käsitsi, võtavad liikmesriigid nendelt asutustelt kinnituse, et nende töötajad on saanud selleks vajaliku koolituse.
3. Igal aastal liikmesriigis kontrollitavate mündikäsitusmasinate arv peab olema piisavalt suur, et asjaomasel aastal kõnealuste masinate käsitletud euromüntide hulk moodustaks vähemalt 25 % euromüntide kasutuselevõtu ja kontrollile eelneva aasta lõpu vahelisel ajal kõnealuse liikmesriigi emiteeritud müntide netokogusest. Kontrollitavate mündikäsitusmasinate arv selgitatakse välja kolme suurima nimiväärtusega ringlusse saadetavate euromüntide hulga alusel. Liikmesriigid püüavad tagada, et mündikäsitusmasinaid kontrollitakse rotatsiooni korras.

4. Juhul kui lõike 3 kohaselt igal aastal kontrollitavate mündikäsitusmasinate arv on suurem asjaomases liikmesriigis töötavate mündikäsitusmasinate arvust, kontrollitakse kõiki selles liikmesriigis töötavaid mündikäsitusmasinaid igal aastal.
5. Liikmesriigid võivad pärast komisjonile teatamist otsustada, et 31. detsembril 2014 lõpeva üleminekuperioodi kestel on iga-aastaselt kontrollitavate mündikäsitusmasinate arv selline, et selle aasta jooksul nende masinate käsitletud euromüntide hulk moodustab vähemalt 10 % euromüntide kasutuselevõtu ja kontrollile eelneva aasta lõpu vahelisel ajal kõnealuse liikmesriigi emiteeritud müntide netokogusest.
6. Iga-aastase kontrolli käigus jälgivad liikmesriigid asutuste jõudlust euromüntide autentimisel järgmiste näitajate alusel:
 - a) selliste kirjalike eeskirjade olemasolu, mis sisaldavad juhiseid automaatse mündikäsitluse seadmete kasutamise või müntide käsitsi sorteerimise kohta, nagu vastaval juhul asjakohane;
 - b) sobivate töötajate olemasolu;
 - c) mündikäsitusmasinaid nõutaval toimivustasemel hoida aitava kirjaliku hoolduskava olemasolu;

- d) võltsitud euromüntide, ringlusse kõlbmatute euromüntide, ja selliste müntidega sarnanevate muude esemete, mis ei vasta ehtsate euromüntide spetsifikatsioonidele, määratud riiklikule asutusele üleandmise kirjalike eeskirjade olemasolu ning
 - e) sisekontrollimenetluste olemasolu, mis kirjeldavad asutuste tehtavate kontrollide meetodeid ja sagedust, eesmärgiga tagada, et asutuste sorteerimiskeskused või töötajad järgivad käesolevas lõikes sätestatud juhiseid.
7. Kui liikmesriik avastab mittevastavuse käesolevale määrusele, võtab asjaomane asutus meetmeid, et tagada mittevastavuse kiire kõrvaldamine.

Artikkel 7

Tehnilised sätted

Komisjon kannab hoolt selle eest, et Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskus määrab mõistliku aja jooksul ja pärast konsulteerimist võltsitud müntide ekspertgrupiga kindlaks tuvastamiskatse jaoks vajalikud tehnilised spetsifikatsioonid ja teised praktilised rakendussätted, nagu koolitusmeetmed, tuvastamiskatse koondaruande kehtivusaeg, artikli 5 lõikes 2 osutatud nimekirja kantav teave, liikmesriikide kontrolli ja auditeerimise juhised, mittevastavuse kõrvaldamise eeskirjad ning ehtsate müntide vastuvõtmise piirväärtused.

III peatükk

Ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemine

Artikkel 8

Ringlusse kõlbmatute euromüntide ringlusest kõrvaldamine ja hüvitamine

1. Liikmesriigid kõrvaldavad ringlusest ringlusse kõlbmatud euromündid.

2. Liikmesriigid hüvitavad või asendavad euromündid, mis on muutunud ringlusse kõlbmatuks, kuna on olnud kaua ringluses või on kannatada saanud või mis on autentimise käigus muul põhjusel eemaldatud. Liikmesriigid võivad keelduda hüvitamast ringlusse kõlbmatuid euromüntide, mille välimust on oluliselt muudetud kas tahtlikult või sellise protsessi käigus, mille puhul oli mõistlik eeldada, et müntide välimus muutub, ilma et see piiraks heategevuslikul eesmärgil kogutud müntide, nagu purskkaevu visatud müntide, hüvitamist.
3. Liikmesriigid tagavad, et ringlusse kõlbmatutele euromüntidele tekitatakse pärast ringlusest kõrvaldamist füüsiline püsiv moonutus, mis ei võimalda neid münte enam ringlusse tagasi saata või hüvitamiseks üle anda.

Artikkel 9

Käitlustasu

1. Müntide hüvitamise ja asendamise eest võib pidada kinni käitlustasu, mis moodustab 5 % üleantud ringlusse kõlbmatute euromüntide nimiväärtusest. Käitlustasule võib lisanduda täiendav 15 % tasu üleantud euromüntide nimiväärtusest juhul, kui kontrollitakse kogu euromündikoti või -kasti sisu, nagu sätestatud artikli 11 lõikes 2.

2. Liikmesriik võib kehtestada käitlustasust üldise või osalise erandi juhul, kui euromünte üleandev füüsiline või juriidiline isik teeb määratud riikliku asutusega võltsitud või ringlusse kõlbmatute euromüntide ringlusest kõrvaldamiseks tihedat ja korrapärast koostööd või kui selline erand teenib avalikku huvi.
3. Transpordikulud ja sellega seotud kulud tasub euromünte üleandev füüsiline või juriidiline isik.
4. Ilma et see piiraks lõikes 2 sätestatud erandi kohaldamist, vabastatakse igal aastal käitlustasust maksimaalselt üks kilogramm ringlusse kõlbmatuid sama nimiväärtusega euromünte neid üleandva füüsilise või juriidilise isiku kohta. Kui seda piirmäära ületatakse, võib üleantavate müntide käitlemise eest nõuda tasu.
5. Kui üleantavate müntide hulgas on münte, mida on töödeldud keemiliste või muude ohtlike ainetega sellises ulatuses, et need võivad osutada käitlejate tervisele ohtlikuks, lisatakse vastavalt lõikele 1 nõutavatele tasudele lisatasu, mis võrdub 20 %ga üleantud euromüntide nimiväärtusest.

Artikkel 10

Ringlusse kõlbmatute euromüntide pakendamine

1. Euromünte hüvitamiseks või asendamiseks üleandev füüsiline või juriidiline isik sordib üleantavad mündid vastavalt nimiväärtusele standardsetesse kottidesse või kastidesse, järgides järgmisi nõudeid:
 - a) kotid või kastid sisaldavad:
 - i) 500 münti nimiväärtusega 2 eurot ja 1 euro,
 - ii) 1 000 münti nimiväärtusega 50 senti, 20 senti ja 10 senti,
 - iii) 2 000 münti nimiväärtusega 5 senti, 2 senti ja 1 sent,
 - iv) väiksema koguse puhul sada münti iga nimiväärtuse kohta;

- b) igale kotile või kastile märgitakse neid üleandva füüsilise või juriidilise isiku identifitseerimisandmed, neis olevate müntide koguväärtus ja nimiväärtus, kaal, pakendamise kuupäev ja koti või kasti number; üleandev füüsiline või juriidiline isik esitab pakendite nimekirja, mis sisaldab ülevaadet üleantavatest kottidest või kastidest; kui münte on töödeldud keemiliste või teiste ohtlike ainetega, lisatakse standardsetele mündipakkidele kirjalik teade, milles täpsustatakse kasutatud ained;
 - c) juhul, kui ringlusse kõlbmatute euromüntide üldkogus on väiksem kui punktis a osutatud nõuetega ette nähtud, sorditakse euromündid nimiväärtuse järgi ja need võib üle anda ebastandardises pakendis.
2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid säilitada oma siseriiklike õigusaktidega ...*
kehtivad pakendamisnõuded.

Artikkel 11

Ringlusse kõlbmatute euromüntide kontrollimine

1. Liikmesriigid võivad kontrollida üleantud ringlusse kõlbmatuid euromünti järgmiselt:
- a) kontrollitakse deklareeritud kogus, kaaludes iga kotti või kasti;
 - b) kontrollitakse autentsust ja välimust, võttes aluseks vähemalt 10 % üleantud müntidest.

* Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

2. Kui lõikes 1 osutatud kontrolli käigus tuvastatakse kõrvalekaldeid või pakendi mittevastavust artiklis 10 sätestatule, tuleb kontrollida kogu koti või kasti sisu.
3. Liikmesriigid võivad keelduda euromüntide vastuvõtmisest, kui selliste müntide vastuvõtmine on ohtlik neid käitlevate isikute tervisele või kui müntide üleandmisel ei ole kinni peetud pakkimis-ja märgistamisstandarditest.

Liikmesriigid võivad näha ette meetmed esimeses lõigus osutatud münte üle andnud juriidiliste ja füüsiliste isikute suhtes.

IV peatükk

Lõppsätted

Artikkel 12

Aruandlus, teavitamine ja hindamine

1. Liikmesriik esitab komisjonile igal aastal euromüntide autentimist käsitleva aruande. Aruanne sisaldab järgmist teavet: artikli 6 lõike 2 kohaselt tehtud kontrollide arv, kontrollitud mündikäsitusmasinate arv, katse tulemused, kõnealuste masinate käsitletud müntide hulk, analüüsitud arvatavalt võltsitud müntide arv ning selliste ringlusse kõlbmatute euromüntide arv, mille eest maksti hüvitist, samuti artikli 4 lõikes 2 ja artikli 6 lõikes 5 sätestatud erandite üksikasjad.

2. Et liikmesriikidel oleks võimalik kontrollida, kas asutused täidavad käesolevat määrust, annavad asutused vastava taotluse korral liikmesriikidele vähemalt kord aastas järgmist miinimumteavet:
 - a) kasutatud mündikäsitusmasinate tüüp ja arv;
 - b) iga mündikäsitusmasina asukoht ning
 - c) iga mündikäsitusmasina käsitletud müntide hulk aasta jooksul ja nimiväärtused, vähemalt kolme kõige kõrgema nimiväärtuse kohta.
3. Liikmesriigid tagavad, et teave asutuste kohta, kelle ülesandeks on euromüntide hüvitamine või asendamine, ja teave teatavate eeskirjade, näiteks pakendamisinõudeid ja tasusid käsitlevate eeskirjade kohta oleks kättesaadav asjakohastel veebisaitidel ja trükistes.

4. Pärast liikmesriikidelt saadud aruannete analüüsimist esitab komisjon majandus-ja rahanduskomiteele aasta-aruande euromüntide autentimist ja ringlusse kõlbmatuid euromünte käsitlevate suundumuste ja tulemuste kohta.
5. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 30. juuniks 2014 aruande käesoleva määruse toimimise ja mõju kohta. Vajaduse korral võib aruandele lisada seadusandlikud ettepanekud käesoleva määruse üksikasjalikumaks rakendamiseks või muutmiseks, eriti seoses artiklitega 6 ja 8.

Artikkel 13

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012, v.a III peatükk, mida kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

....,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja
